

Број/Број: 03/1-50-1-7-45-4/09
Сарајево/Сарајево, 1. 12. 2009.

ЗАЈЕДНИЧКОМ ПОВЈЕРЕНСТВУ ЗА ОБРАНУ И СИГУРНОСТ БИХ

PREDMET: Informacija o održanoj radionici o temi: „Trenutne aktivnosti u provedbi državne strategije za kontrolu oružja i streljiva u BiH“, Bijeljina, od 29. do 30. listopada 2009.

Veza, akt PS broj: 03/1-50-3-1164/09

U organizaciji Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH i uz potporu UNDP-a u Bosni i Hercegovini, u Bijeljini je od 29. do 30. listopada 2009. održana radionica o temi: „**Trenutne aktivnosti u provedbi državne strategije za kontrolu oružja i streljiva u BiH**“.

Radionica je održana s ciljem razmatranja pitanja iz područja lakog naoružanja i streljiva u BiH, te omogućavanja članovima Zajedničkog povjerenstva da u razgovoru s predstavnicima institucija koji se bave ovim pitanjem na što bolji, kvalitetniji i neposredniji način budu informirani o ovome području, kao jednom od segmenata iz nadležnosti Povjerenstva.

U radu su sudjelovali predstavnici:

- Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH: Branko Zrno, predsjedatelj, Slobodan Šaraba, drugi zamjenik predsjedatelja, Jozo Križanović, Drago Kalabić i Ivo Miro Jović, članovi, te Dragica Hinić, tajnica, Željko Grubešić, stručni savjetnik, i Jovica Katić, stručni suradnik;
- Boško Šiljegović, parlamentarni vojni povjerenik BiH;
- Ministarstva obrane BiH: Selmo Cikotić, ministar obrane, Marina Pendeš, zamjenica ministra obrane, Živko Marjanac, zamjenik ministra obrane, te Trpimir Rebac, Mladen Marinković i Amir Odobašić;
- Zajedničkog stožera i Operativnog zapovjedništva OSBiH: general-pukovnik Miladin Miložčić, general-bojnik Anto Jeleč, general-bojnik Mirsad Gutić i brigadir Nusret Šahić;
- Ministarstva sigurnosti BiH: Mijo Krešić, zamjenik ministra sigurnosti BiH, Ermin Pešto i Ognjen Zekić;

- Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH: Dragiša Mekić, Berin Kurspahić i Midhat Izetbegović;
- Granične policije BiH: Jozo Ćorluka;
- Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA): Ljuban Glavočević;
- Ureda Interpola: Verica Trbić;
- BH MAC-a: direktor Dušan Gavran;
- Uprave za neizravno oporezivanje: Edin Čolaković i Almir Brkanić;
- Vlade Republike Srpske: Rajko Čkonjović;
- FMUP-a: Ekrem Suljević;
- MUP-a RS-a: Zoran Stanišljević i Tiho Džakić;
- Federalne uprave Civilne zaštite: Alija Tihić;
- Policije Brčko Distrikta BiH: Radoslavka Krstović i Đuro Knežević;
- Centra za sigurnosne studije: Denis Hadžović;
- UNDP-a: Peter van Ruysseveldt, Amna Berbić, Jim Carr, Darvin Lisica i Klelija Balta;
- OESS-a: brigadni general Ulrich Heider, Jasna Dragičević, Anela Karić i Yury Padun;
- EUFOR-a: Erwin Kauer i Igor Dimitrovski;
- Stožera NATO-a: brigadni general John W. Bullard, Daniel Boyce, Daniel Saracino, Gilberto Paliza i Svjetlana Samardžija;
- OHR-a: Per Normark.

29. listopada 2009.

Nakon pozdravnog obraćanja radionicu je otvorio **Branko Zrno**, predsjedatelj Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH, ističući očekivanja i postizanje ciljeva. Kazao je da su prethodne tri radionice održane s ciljem sagledavanja trenutnoga stanja u području malog i lakog naoružanja i streljiva u BiH, i to u vremenu kada su Bosnu i Hercegovinu stručnjaci OSBiH i predstavnici međunarodne zajednice koji se bave tom problematikom okvalificirali kao „nesigurnu“ zbog postojanja znatnog viška naoružanja i streljiva. Podsjetio je nazočne na usvojene zaključke s radionice u Međugorju, održane svibnja ove godine. Današnja radionica treba dati odgovore na pitanja: koliki je pomak napravljen od tada do danas, gdje su problemi, tko je ispunio a tko nije ispunio svoje obveze, kako dalje i kako realizirati programe i planove u idućim godinama, te u kojoj je fazi realizacija 2,7 milijuna eura koje je donirala Europska komisija? Naglasio je da će ta sredstva biti usmjerena na drugu stranu ukoliko ne budu realizirana. Nema opravdanja ni za neusvajanje potrebnih zakonskih rješenja u ovome području, jer više nije u pitanju prijenos nadležnosti nego usklađivanje već postojećih rješenja. Podsjetio je na nametnute obveze s prijašnjih radionica održanih na Jahorini, u Bihaću i Međugorju, naglasivši da zaključci koji budu usvojeni na kraju ove

radionice moraju biti realizirani s daleko više odgovornosti i s konkretnim rezultatima, što od svakog pojedinačno traži odgovornost i ispunjavanje dogovorenih obveza.

Sudionicima radionice uvodnim izlaganjem obratio se **Peter van Ruyseveldt**, v.d. rezidentnog predstavnika UNDP-a u BiH. Prema njegovim riječima, cilj razgovora je prikaziti opću sliku trenutnog stanja oružja i streljiva u BiH, kao i ostvarenog napretka i problema nastalih u realizaciji aktivnosti na rješavanju problema zaostalog oružja i streljiva. UNDP je pokrenuo projekt rješavanja ključnih problema u cilju ostvarenja sigurnijeg okružja u BiH. Dosadašnji projekti provedeni sa Zajedničkim povjerenstvom za obranu i sigurnost BiH, Koordinacijskim odborom za kontrolu malog i lakog naoružanja i Ministarstvom obrane BiH polučili su brojne rezultate, a najvažniji je unapređenje kapaciteta BiH za industrijsku delaboraciju streljiva u skladu s međunarodnim standardima, što je ubrzalo proces uništavanja naoružanja. UNDP pruža pomoć i institucijama BiH u izradi zakona sukladno direktivama Europske komisije i odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a ključnu ulogu u usklađivanju svih zakona koji obrađuju ovu materiju na putu približavanja BiH k EU treba odigrati upravo Zajedničko povjerenstvo za obranu i sigurnost BiH.

Selmo Cikotić, ministar obrane BiH, u svome se uvodnom obraćanju zahvalio svim nazočnim sudionicima na dosadašnjoj potpori u rješavanju problema malog i lakog naoružanja u BiH. Rekao je da dosadašnja nedovoljna primjena Strategije o SALW-u dnevno uzima svoj danak i nužno je, radi elementarne i fizičke sigurnosti svih građana BiH, govoriti o njenoj provedbi i boljoj koordinaciji svih relevantnih činitelja u tome smislu. Također je nužno govoriti i o aspektima povjerenja, kao dugotrajnom i stabilnom ozračju napretka i uspjeha institucija BiH, kako bi se i ove teme razmatrale krajnje transparentno i elaboriralo sve ono što je bitno za ovo pitanje. Zaključke iz Međugorja realiziralo je Ministarstvo obrane, u dijelu koji se na njega odnosio. U tu svrhu rađene su izvanredne provjere određenih lokacija OSBiH i zaključno s 15. 5. 2009. sistematičnim je radom finalizirana lista, što je rezultiralo odlukom Predsjedništva BiH da Ministarstvo obrane BiH započne s uništavanjem i doniranjem viška streljiva i vojne opreme u BiH, usvojenoj na sjednici od 8. 10. 2009. Tom je odlukom predviđeno uništavanje značajnog kontigenta oružja i streljiva, te doniranje drugoga dijela Afganistanskoj nacionalnoj vojsci, entitetskim MUP-ovima i drugim agencijama za provedbu zakona u BiH. Cijeli proces neće biti realiziran u jednom navratu, jer je to dugotrajan proces. Za naoružanje koje je planirano uništiti trebalo bi osigurati donatorska sredstva od međunarodnih organizacija koje se bave tim pitanjem, kako se ne bi dodatno opterećivao proračun institucija BiH.

Verica Trbić, zamjenica predsjedatelja Koordinacijskog odbora za kontrolu malog i lakog naoružanja (KO za SALW) u BiH, kazala je da je Koordinacijski odbor do sada radio na provedbi projekta rješavanja pitanja malog i lakog naoružanja u BiH, ističući da će i ubuduće pružati podršku

u cilju sigurnosti svih građana BiH. Izrazila je nadu da će ova radionica dodatno odgovoriti na postojeća neriješena pitanja i probleme u vezi s malim i lakim naoružanjem u BiH.

Nakon uvodnih obraćanja održane su prezentacije u skladu s utvrđenim programom radionice.

Marina Pendeš, zamjenica ministara obrane BiH, imala je prezentaciju o temi:

„Rezultati provedbe Sporazuma o prijenosu vlasništva nad vojnom imovinom“.

Prema njezinim riječima, Sporazumom su obuhvaćene dvije kategorije pokretne imovine – pokretna vojna imovina i ostala pokretna vojna imovina, pri čemu se pod pokretnom vojnom imovinom podrazumijeva svo naoružanje, streljivo i eksplozivi, a pod ostalom pokretnom imovinom sva ostala pokretna imovina koja nije obuhvaćena pokretnom vojnom imovinom, izuzev arhive i spisa koji su izuzeti iz ovoga Sporazuma. U nastavku prezentacije govorila je o obvezama Ministarstva obrane proizišlim iz Sporazuma, o stupnju provedbe Sporazuma, kao i o aktivnostima preostalim do pune provedbe Sporazuma. Posebno je naglasila potrebu utvrđivanja popisa ostale pokretne imovine, donošenja politike rješavanja arhiva i pristupanja izradi posebnog sporazuma, te pokretanja proceduru javnog natječaja za prodaju višaka, u skladu s odlukama Predsjedništva BiH.

Trpimir Rebac, pomoćnik ministarstva obrane BiH, održao je prezentaciju o temi: ***„Aktualno stanje oružja i streljiva u vojnim zalihama“.***

U svojoj je prezentaciji definirao zakonske okvire kojima se regulira ova problematika. Govoreći o lokacijama streljiva i naoružanja, poseban je naglasak stavio na kriterije uzete pri određivanju lokacija. Rekao je da postoji 69 perspektivnih lokacija za stacioniranje MOBiH i OSBiH kao i 123 neperspektivnih lokacija, te iznio podatke o količini streljiva uskladištenom na perspektivnim i neperspektivnim lokacijama, kao i ukupan broj perspektivnih i neperspektivnih mina i minsko-eksplozivnih sredstava. Pitanje viška oružja i streljiva rješava se: prodajom, doniranjem ili uništenjem (detonacijom, delaboracijom ili spaljivanjem). Govoreći o razmještanju naoružanja na lokacijama OSBiH, rekao je da se na svim lokacijama OSBiH nalazi naoružanje koje je u uporabi, a služi za osiguranje lokacija i obuku pripadnika OSBiH. Predstavio je plan grupiranja neperspektivnog i suvišnog malog i lakog naoružanja. Glavni problem su velike količine neperspektivnog, suvišnog i nestabilnog MiMES-a¹ i naoružanja na lokacijama i skladištima OSBiH, zatim činjenica da je predaja neperspektivnih lokacija uvjetovana uklanjanjem višaka naoružanja i streljiva, relativno malim kapacitetima za uništavanje streljiva i MES-a u odnosu na njihov višak u OSBiH, te neriješeni troškovi na ime osnovnog održavanja građevinske infrastrukture, utroška vode, električne energije, grijanja i drugih usluga u neperspektivnim skladištima koji opterećuju proračun. Nužno je sve perspektivne lokacije i skladišta OSBiH ograditi prema usvojenim projektnim rješenjima i definiranim standardima, elektrificirati sve lokacije i uspostaviti sustav videonadzora.

¹ MiMES – Streljivo i minsko-eksplozivna sredstva;

Brigadir Nusret Šahić, predstavnik Ministarstva obrane BiH, održao je prezentaciju o temi: **„Rezultati rada Povjerenstva za rješavanje viška streljiva i oružja“**

Na početku svoje prezentacije nabrojao je dokumente koji predstavljaju osnovu za rad Povjerenstva, te predstavio njegove članove. Rekao je da je Povjerenstvo održalo šest sjednica, na kojima su uz domaće sudjelovali i predstavnici međunarodnih institucija. Nadalje je govorio o obilascima lokacija na kojima je obavljen kontrolno-tehnički pregled, ističući da je cilj ovih obilazaka uvid u rad timova koji su obavili pregled i uvid u stanje MiMES-a predviđenog za uništenje, a što je rezultiralo značajnim doprinosom u donošenju konačnih odluka Povjerenstva. Na kraju je iznio prijedloge Povjerenstva upućene ministru obrane BiH, koji su doneseni jednoglasno na sjednici Povjerenstva u prisutnosti svih njegovih članova. Zaključujući svoju prezentaciju, rekao je da je Povjerenstvo po završetku rada dostavilo ministru obrane BiH konačan prijedlog kojim su, u tekstualno-tabličnom obliku, obuhvaćene vrste i količine sredstava kao i entitetsko podrijetlo sredstava koja će se rješavati, i to: vrste i količine MiMES-a oglašene nestabilnim za uništenje, vrste i količine MiMES-a i naoružanja za donaciju, vrste i količine MiMES-a i naoružanja za realizaciju ugovora prijašnjih entitetskih ministarstava obrane a što je verificiralo Predsjedništvo BiH, te naposljetku vrste i količine MiMES-a i naoružanja za prodaju na javnoj dražbi.

Brigadni general Ulrich Heider, direktor Odjela za sigurnosnu suradnju Misije OEES-a u BiH, održao je prezentaciju o temi: **“Rezultati rada ekspertne radne skupine za pitanja rješavanja viška malog oružja i lakog naoružanja i streljiva”.**

U prvome dijelu prezentacije govorio je o zalihama, potrebama i višku naoružanja i streljiva OSBiH, dijeleći ove kategorije na teško naoružanje, malo i lako naoružanje, te streljivo. Nadalje je izlagao o naoružanju visokog, srednjeg i nižeg rizika, razvrstanom po godinama proizvodnje, te je iz grafičkog prikaza analize starosti zaliha streljiva OSBiH vidljivo da najveći postotak otpada upravo na naoružanje visokog rizika, a ako se nastavi ovim tempom rješavati, do 2014. godine ovakvog naoružanja bit će čak 96%. Potom je nabrojao skladišta visokog rizika i razloge za zabrinutost ekspertne skupine u vezi s izvozom streljiva, naglašavajući da u BiH ne postoje tehnički kapaciteti za testiranje i certifikaciju bilo kojeg streljiva koje je sigurno za premještaj u svrhu izvoza, što se posebno odnosi na streljivo velikog kalibra. Nazočne je upoznao s godišnjim kapacitetima BiH za uništavanje streljiva, po lokacijama, uz tablični prikaz uklanjanja malog i lakog naoružanja uništavanjem u BiH u razdoblju od 2004. do 2008. godine, te za prvih osam mjeseci 2009. godine. Govoreći o trenutačnoj vrijednosti viška streljiva za malo oružje, a koje je u posjedu OSBiH, iznio je procjenu da bi se njegovom prodajom ostvarila dobit od 3,85 milijuna KM. Količina streljiva za malo oružje dostupna za prodaju znatno se smanjuje jer tehnički inspekcijски tim OSBiH prodaje streljivo za malo oružje iz sigurnosnih razloga, pri čemu je najbolje i najsigurnije streljivo već prodano. Na kraju je nazočne upoznao sa zaključcima ekspertne radne

skupine vezanim za naoružanje, u kojima se navodi da BiH posjeduje tehnički kapacitet za uništavanje viška malog i lakog naoružanja u roku od par mjeseci, za što je potrebna politička volja i odluka Predsjedništva BiH. Pri tome UNDP ima potrebna sredstva kojima može potpuno financirati ovo uništavanje. Sva daljnja kašnjenja u uklanjanju viška naoružanja i streljiva dramatično povećavaju rizik za opću sigurnost stanovništva BiH, te stoga sva kašnjenja u njihovom uklanjanju ne bi trebalo tolerirati.

Yury Padun, predstavnik Misije OESS-a u BiH, održao je prezentaciju o temi: *„Stav međunarodnih organizacija o trenutnoj situaciji po pitanju viška naoružanja i streljiva u OSBiH“.*

Govoreći o stavu međunarodnih organizacija u vezi s izvozom viška naoružanja i streljiva, iznio je razloge zbog kojih se ne daje prednost izvozu u smislu prodaje i donacije, od kojih je najvažniji što bi profit bio mnogo manji od očekivanoga. Međunarodne organizacije dodatno su zabrinute pretpostavkom da bi ugled BiH mogao biti narušen, kao i činjenicom da se takvim izvozom krši odluka Ministarstva obrane BiH o tzv. Moratoriju o zabrani trgovine malim oružjem i lakim naoružanjem OSBiH. U nastavku prezentacije iznio je primjer OESS-ovog Razvojnog programa za malo i lako naoružanje i konvencionalno streljivo u Tadžikistanu, predstavljajući njegove faze i ukupan proračun, kao i ukupan doprinos regionalnoj stabilnosti u središnjoj Aziji.

Brigadir Mladen Marinković održao je prezentaciju o temi: *„Rezultati projekta rješavanja viška malog i lakog naoružanja i planirane aktivnosti rješavanja za razdoblje 2009. – 2012.“*

U prvoj fazi projekta predviđeno je uništavanje neispravnog streljiva metodom delaboracije na dvije lokacije: TROM Doboj i UNIS PRETIS Vogošća, dok je uništavanje neispravnog streljiva metodom detonacije na otvorenom planirano na poligonu Manjača u Banjoj Luci i Gladnim brdima u Glamoču. Cilj druge faze, u skladu s razvojnim projektom i nabavom opreme za VITEZIT i BINAS, za čiju je realizaciju zadužen UNDP, proširiti plan uklanjanja neispravnog MiMES-a i na ove lokacije. Prijedlogom Ministarstva obrane BiH za rješavanje višaka utvrđeno je da količina neispravnog MiMES-a u prvoj fazi iznosi oko 3.700 tona, od čega 1.974.827 kg otpada na FBiH, a 1.739.603 kg na RS. Kada je u pitanju druga faza, po okončanju kontrolno-tehničkog pregleda na svim lokacijama OSBiH prijedlog će biti upućen Predsjedništvu BiH na odobrenje. Očekuje se da količina neispravnog MiMES-a u ovoj fazi iznosi oko 4.000 tona. Predstavio je i druge projekte na kojima radi Ministarstvo obrane BiH, među kojima je i Projekt suradnje na uklanjanju viška streljiva s Vladom SAD-a, vrijedan oko 1 milijun američkih dolara, te Projekt pomoći Vlade Norveške u opremanju vojne radionice u Doboju i u obuci osoblja.

Amna Berbić, predstavnica UNDP-a u BiH, prezentirala je temu: *„Planirane aktivnosti rješavanja za razdoblje 2009. – 2012.“*

U svojoj je prezentaciji istaknula da oko 495.000 kućanstava u BiH nelegalno posjeduje naoružanje, s tim što ovaj broj može biti i veći, budući da svako kućanstvo može posjedovati i više komada oružja. UNDP još od 2007. radi na pitanju utjecaja oružja u BiH, uz zaključak da je u 2009. nažalost došlo do značajnog porasta njegove zlouporabe, i to za nevjerovatnih 400% u odnosu na prethodnu godinu. Od 465 incidenata registriranih u prošloj godini, najveći broj njih odnosi se na oružane napade, oružane pljačke i ubojstva, a porastao je i broj samoubojstava počinjenih uporabom vatrenog oružja. Bitan je i podatak da je u akcijama policijskih snaga zaplijenjen značajan broj oružja. Pojasnila je utjecaj ovakvih rizika na razvoj i ekonomiju BiH, navodeći da je najjasniji pokazatelj takvoga utjecaja porast broja žrtava od posljedica mina i oružja, a s obzirom na sliku sigurnosti u BiH, nezaposlenost i ekonomski razvoj jesu dodatni problemi s kojima se građani BiH susreću. Misija UNDP-a u BiH pruža podršku Koordinacijskom odboru za kontrolu SALW-a u provedbi Strategije kao i radu policije u zajednici u svrhu smanjenja kaznenih djela. U suradnji s Ministarstvom sigurnosti i entitetskim MUP-ovima, UNDP provodi aktivnosti s ciljem usklađivanja postojećih zakonskih propisa kojima se tretira pitanje oružja i streljiva u BiH, kao i provedbe Zakona o kontroli kretanja oružja i vojne opreme u BiH. UNDP radi i na kampanji jačanja svijesti građana BiH o opasnosti MiMES-a u BiH, te su u protekloj godini zabilježeni značajni rezultati na smanjenju incidenata izazvanih oružjem. Najveća financijska ulaganja UNDP-a namijenjena su jačanju industrijskih kapaciteta, pri čemu je Europska komisija odobrila 2,7 milijuna eura kao potporu ovome projektu s ciljem smanjenja nestabilnog naoružanja.

Verica Trbić, zamjenica predsjedatelja Koordinacijskog odbora za kontrolu malog i lakog naoružanja (KO za SALW) u BiH, prezentirala je temu: *„Koordinacijski odbor, strategija i akcijski plan za kontrolu SALW-a u BiH“*.

U uvodnom je dijelu predstavila KO za SALW kao međuresorno tijelo Vijeća ministara BiH imenovano u listopadu 2005. godine, a koje čine predstavnici ministarstava vanjskih poslova, vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, obrane i sigurnosti sa svim agencijama koje ulaze u njihov sastav, kao i predstavnici MUP-a RS-a, FMUP-a, UNO-a te UNDP-a. U nastavku prezentacije govorila je o ulozi i zadaći KO-a za SALW. Predstavila je rezultate Koordinacijskog odbora u dosadašnjem radu, kao i planove za buduće djelovanje. O Strategiji za kontrolu SALW-a u BiH rekla je kako je ona nadgradnja državnih napora, formaliziranih putem KO-a za SALW, posebno usmjerenih na jačanje kapaciteta BiH za uništavanje višaka, na pravnu regulativu o kontroli SALW-a, na podizanje svijesti građana o opasnostima vezanim za SALW i mogućem utjecaju uništavanja SALW-a na zdravlje ljudi i okoliš. Cilj Strategije je provedbom planiranih aktivnosti promicati politiku mira, unaprijediti ukupnu sigurnost i ekonomski prosperitet BiH. Strategijom su obuhvaćene i razrađene funkcionalne aktivnosti, nositelji aktivnosti potrebnih za unapređenje sigurnog okruženja za sve građane BiH te primjena UN-ovih rezolucija i dokumenata.

Darvin Lisica, konzultant UNDP-a u BiH, održao je prezentaciju o temi: „*Studija o percepciji sigurnosnih rizika u BiH*”.

Dajući uvodne napomene o problemu istraživanja, rekao je kako je obnova društva i njegova tranzicija od poslijekonfliktnog prema suvremenijem, sigurnijem društvu jedan od najvećih izazova s kojima se susreću Bosna i Hercegovina i njezin sigurnosni sustav. Zadaća istraživanja je: procjena sigurnosnih i ostalih rizika za društvene vrijednosti u BiH, opis i analiza odnosa dominantnih društvenih skupina i pojedinaca prema temeljnim društvenim vrijednostima u BiH, te institucionalnih kapaciteta za unapređenje sigurnosti građana, s posebnim osvrtom na mjere za smanjenje rizika. Aktivnosti provedene u sklopu ovoga istraživanja podrazumjevale su pripremu anketnog upitnika, odabir i pripremu anketara, anketu, te obradu rezultata i njihovo tumačenje. Ukratko je predstavio sadržaj anketnog upitnika i uzorak na kojem je rađeno istraživanje. Potom je na grafičkim dijagramima prikazana ocjena percepcije ugroženosti od malog i lakog naoružanja u smislu njegovog krijumčarenja preko teritorija BiH i velike količine naoružanja koje drže građani BiH, po kategorijama geografskog razmještaja, spola, nacionalnosti i stručne spreme, kao i ocjena percepcija ugroženosti od MiMES-a zaostalih iz rata, po istim kategorijama.

Zoran Stanišljević, predstavnik MUP-a RS-a, prezentirao je temu: “*Zakon o oružju i municiji RS*”.

U svojoj je prezentaciji govorio o ustavnoj osnovi za donošenje ovoga Zakona i najvažnijim razlozima za njegovo donošenje. Kratko je pojasnio određene članke Zakona koji se odnose na: definiciju oružja, podjelu oružja, zabranu prometa, nabave, držanja i nošenja vatrenog oružja, odobrenje nadležne organizacije za nabavu ovoga oružja, uvjete za izdavanje oružja osobi, izdavanje oružnog lista, te zabranu uporabe oružja na javnim i drugim mjestima na kojima se može ugroziti sigurnost ljudi, kao i zabranu davanja oružja na posudbu. U nastavku se dotaknuo i pitanja prometa oružja, prijevoza oružja kao i procedure koja nastupa kada je oružje izgubljeno, te evidencije o: podnesenim zahtjevima i izdanim odobrenjima za nabavu oružja i streljiva, izdanim oružnim listovima, dozvolama za nošenje oružja, odobrenjima za držanje oružja, oduzetom, nađenom i predanom oružju. Osnovni tekst Zakona promijenjen je njegovim izmjenama i dopunama od 1. 4. 2009. godine, te je nabrojao podzakonske akte (pravilnike) koji čine njegov sastavni dio.

Ekrem Suljević, predstavnik FMUP-a, održao je prezentaciju o temi: “*Zakon o nabavi, držanju i nošenju oružja i streljiva u FBiH*”.

Na početku prezentacije rekao je da Federacija BiH nema jedinstveni zakon o oružju, usuglašen na entitetskoj razini, jer su zakoni kojima se propisuje ovo pitanje usvojeni na kantonalnoj razini. Takva zakonska rješenja postoje u svim kantonima, izuzev Zeničko-dobojskog i Bosansko-podrinjskog, koji još uvijek primjenjuju zakonska rješenja SRBiH iz 1990. godine, ali su i njihovi zakoni u završnoj fazi donošenja. Aktualna sigurnosna situacija u BiH potaknula Vladu FBiH da donese zaključak kojim se obvezuje ministar unutarnjih poslova FBiH da predloži Vladi FBiH zakonski okvir za donošenje

federalnog zakona o oružju i streljivu, a koji će u svojim odredbama sadržavati i odredbe o sankcijama za njihovu zlouporabu. S tim u vezi je ministar unutarnjih poslova održao sastanak s kantonalnim ministrima unutarnjih poslova, kako bi dogovorio prijenos ovlasti s kantona na FBiH o ovome pitanju kao i osnivanje radne skupine koja će raditi na izradi teksta zakonskog okvira. Tom prilikom donesen je i zaključak kojim se od Ministarstva pravde FBiH zahtijeva da izradi i Prijedlog zakona o amnestiji i Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona, kojim bi se građanima omogućilo da nesmetano, bez straha od posljedica, predaju nelegalno oružje. Kao pozitivan primjer dosadašnjeg skupljanja ovakve vrste oružja naveo je akciju „Predaj oružje – zaradi oruđe”, u sklopu koje su osobe koje su predavale ovakvo oružje bile nagrađivane određenom tehničkom opremom, ocijenivši kako bi se akcije ovoga tipa trebale nastaviti i u budućnosti.

Radoslavka Krstović, savjetnica za pravna pitanja šefa Policije Brčko Distrikta, prezentirala je temu *„Zakon o oružju u Brčko Distriktu”*.

Novim Zakonom o oružju Brčko Distrikta propisana je procedura za nošenje oružja i streljiva za građane Brčko Distrikta. Zakon je potpuno usklađen s direktivama EU kojima se definira ovo pitanje, ističući kako su njegovu izradu nadgledali EUPM i OHR, a uz suradnju nadležnih entitetskih tijela. Zaključila je da su Zakonom propisani nešto oštriji kriteriji za izdavanje odobrenja za posjedovanje, držanje i nošenje oružja. Kada je u pitanju izdavanje liječničkog uvjerenja za nošenje oružja, u Brčko Distriktu, s obzirom na veličinu njegovog teritorija, postoji samo jedna ustanova koja ih izdaje. Sam pojam oružja potpuno je usklađen s pojmom oružja u europskim propisima. S obzirom na poseban status Brčko Distrikta, postavlja se pitanje kako postupiti s oružjem oduzetim u činjenju prekršaja ili kaznenog djela, odnosno s oružjem koje su građani dobrovoljno predali jer nemaju odobrenje za njegovo nošenje, a na teritoriju Brčko Distrikta nema oružanih snaga kojima bi se to oružje moglo predati. Novim zakonom predviđeno je da se takvo oružje predaje civilnoj zaštiti ili deminerskim organizacijama. Njime je definirana i kategorija dobrovoljne predaje oružja i MiMES-a zaostalih iz rata, koja isključuje mogućnost pokretanja prekršajnog ili kaznenog postupka protiv tih osoba, što predstavlja doprinos Policije Brčko Distrikta legalizaciji tokova oružja i streljiva na njegovom teritoriju.

Ermin Pešto, predstavnik Ministarstva sigurnosti BiH, prezentirao je temu: *„Usklađivanje zakona o oružju u BiH”*

Iz dosadašnjih je prezentacija izveo zaključak da se velikim dijelom poštuje Odluka Vijeća ministara BiH o obveznom usklađivanju entitetskih i kantonalnih propisa o oružju kao i propisa Brčko Distrikta. Primjetno je njihovo usklađivanje s propisima EU, te se očekuje da će Ministarstvo sigurnosti, kao predlagatelj spomenute odluke, biti redovito obavještavano o svim daljnjim aktivnostima na usklađivanju propisa. Donošenje ovakve odluke ocijenio je kompromisnim rješenjem, jer se nije mogla postići suglasnost za donošenje zakona o oružju na državnoj razini.

30. listopada 2009.

Mijo Krešić, zamjenik ministra sigurnosti BiH, i Ermin Pešto, predstavnik Ministarstva sigurnosti BiH, održali su prezentaciju o temi: *„Državna strategija za integrirano upravljanje granicom“*.

U uvodnim su napomenama predočili grafički prikaz i geopolitički položaj BiH, s podacima o dužini granice BiH i brojem graničnih prijelaza na njoj. Govorili su o institucionalnom okviru u području upravljanja granicom. Ukratko su predstavili rad agencija uključenih u nadzor i kontrolu prelaska osoba, roba i prijevoznih sredstava preko državne granice. Govorili su o Strategiji integriranog upravljanja granicom u BiH, koju je usvojilo Vijeće ministara BiH 4. 7. 2005. te o Revidiranoj strategiji, koja je skupa s Akcijskim planom usvojena 10. 7. 2008. Također je predstavljen koncept integriranog upravljanja granicom. Govoreći o provedbi Strategije, rekli su da je Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva sigurnosti, donijelo Odluku o osnivanju Državnog povjerenstva za integrirano upravljanje granicom BiH, čime je prestala važiti ranija Odluka o Državnoj komisiji za granice BiH. Predstavili su grafički prikaz mehanizma za praćenje provedbe Akcijskog plana kao i dosadašnje rezultate Povjerenstva po pitanju pravnog i regulatornog okvira, upravljanja organizacijom, procedura, te komunikacija i informacijskih tehnologija. Temeljnim ciljevima iznijeli su obvezu otvorenosti granica za trgovinu i kretanje ljudi, za suradnju unutar regije i zemalja regije s EU, kao i zatvorene za sve kriminalne aktivnosti ili bilo koje aktivnosti koje mogu ugroziti sigurnost zemlje. Također je rečeno da BiH nema obilježenu granicu sa susjednim državama, a u cilju konačnog rješavanja ovoga pitanja Vijeće ministara BiH je usvojilo Odluku o osnivanju Državnog povjerenstva za granicu BiH. Prezentirani su podaci o zaprečavanju mjesta za ilegalan prelazak granice BiH, te sporazumi i protokoli o međudržavnoj suradnji potpisani sa susjednim državama, kao i dokumenti kojima se utvrđuje međunarodna suradnja na ovome polju. Izazovi koji stoje pred BiH glede integriranog upravljanja granicom su: poboljšanje suradnje sa susjednim državama, rješavanje pitanja utvrđivanja i obilježavanja granične crte i potpuna primjena Strategije integriranog upravljanja granicom.

Jozo Ćorluka, predstavnik Granične policije BiH, održao je prezentaciju o temi: *“Zajednički centar za analizu rizika u BiH”*.

U uvodnom je dijelu naveo da su dana 22. 12. 2008. Ministarstvo sigurnosti BiH, Granična policija BiH, UNO, Ured za veterinarstvo, Uprava za zaštitu bilja i Služba za poslove sa strancima BiH potpisali su Sporazum o uspostavljanju Centra za analizu rizika u vezi s državnom granicom. Osnovni ciljevi osnivanja Centra su: bolja suradnja agencija i službi u vezi s poslovima, učinkovitija granična kontrola i brži promet ljudi i roba, zatim učinkovitija borba protiv svih oblika prekograničnog kriminala, te učinkovitija kontrola migracija. Ukratko je nazočne upoznao sa zadacima Centra i njegovim sjedištem u Graničnoj policiji BiH u Sarajevu. Istaknuo je značajnu

pomoć Međunarodne organizacije za migracije (IOM) u uspostavi Centra kroz donaciju opreme, obuku zaposlenika, angažiranje međunarodnih stručnjaka za pomoć u radu, te organiziranje posjeta drugim centrima ovoga tipa. Osnovni problemi s kojima se Centar susreće u radu je što pojedine agencije još nemaju uspostavljene baze podataka, čime dolazi u pitanje i dostupnost baza podataka, a nedostaju potrebna novčana sredstva za povezivanje baza s Centrom. Potrebna je izmjena pravilnika o unutarnjem ustrojstvu, kao i dodatna obuka za zaposlene analitičare.

Ognjen Zekić, predstavnik Ministarstva sigurnosti BiH, prezentirao je temu: „*Zakon o kontroli i kretanju oružja i opreme*“

U općim je crtama naveo na što se Zakon odnosi, što sve čini naoružanje, a što vojnu opremu, te definirao policijska tijela koja su sastavni dio strukture, kretanje naoružanja, procedure za podnošenje zahtjeva u vezi s tim, kao i daljnje postupanje nadležnoga tijela po tom zahtjevu. Nadzor i kontrolu nad provedbom ovoga Zakona obavlja Ministarstvo sigurnosti BiH, a ono za taj posao može ovlastiti nadležna ministarstva unutarnjih poslova i Policiju Brčko Distrikta. Središnji registar evidencija nalazi se u Ministarstvu sigurnosti BiH, a njemu pristup imaju MUP RS-a, kantonalni MUP-ovi i Policija Brčko Distrikta. Nabrojao je provedbene akte u vezi s ovim Zakonom i iznio zaključak da je Ministarstvo sigurnosti spremno preuzeti kontrolu kretanja oružja i vojne opreme u skladu s listom koju propiše ministar sigurnosti, a na kojoj su uvrštena pirotehnička sredstva i gospodarski eksploziv, kao i pokrenuti inicijativu za donošenje zakona o kretanju opasnih tvari na državnoj razini.

Nakon prezentacija sudionici radionice otvorili su raspravu o brojnim pitanjima. Iz rasprave su proizašli zaključci o kojima će se Zajedničko povjerenstvo izjašnjavati na svojoj sjednici.

Po završetku rada radionice **Branko Zrno**, predsjedatelj Zajedničkog povjerenstva za obranu i sigurnost BiH, istaknuo je da je radionica rezultirala prijedlogom zaključaka koji će biti predmetom rasprave i o kojima će se odlučiti na sljedećoj sjednici Zajedničkog povjerenstva.

Riječ je o sljedećim

ZAKLJUČCIMA

1. Sudionici radionice konstatiraju da je od radionice održane u Međugorju u svibnju 2009. učinjen evidentan napredak u realizaciji zaključaka koji se tiču provedbe Sporazuma o prijenosu vlasništva nad pokretnom imovinom i projektu kontrole oružja. Uz priznanje i potporu za ključnu ulogu koju su u ovom procesu imali, od Ministarstva obrane BiH i Oružanih snaga BiH očekuje se da i dalje imaju vodeću ulogu u ovome procesu.

2. Od nadležnih institucija (Ministarstvo obrane, Ministarstvo sigurnosti, Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, entitetskih vlada i Vlade Brčko Distrikta) očekuje se da odmah započnu provoditi Odluku Predsjedništva BiH o načinima rješavanja višaka oružja i streljiva. Koraci koje je pri tome nužno poduzeti su:
 - a. formirati međuresorno radno tijelo koje će neposredno provoditi aktivnosti prodaje višaka naoružanja i streljiva i okončati ga u roku od idućih 18 mjeseci;
 - b. formirati Povjerenstvo za nadzor i verifikaciju uništenja viška, čiji će članovi biti predstavnici Ministarstva obrane BiH i entitetskih vlada.
3. Uz konstataciju da je učinjen napredak u aktivnostima usklađivanja zakona o oružju na svim razinama vlasti, traži se od nadležnih entitetskih, kantonalnih i tijela Brčko Distrikta da okončaju proces usklađivanja zakona s direktivama EU u roku od šest mjeseci, sukladno odluci Vijeća ministara BiH.
4. Podupiru se dosadašnje aktivnosti na realizaciji Projekta kontrole oružja Razvojnog programa Ujedinjenih naroda, kao i realizacija druge faze ovoga Projekta koji podupire Europska komisija dodatnim sredstvima u visini od 2 milijuna eura.
5. Od predstavnika međunarodne zajednice u BiH (UNDP-a, OESS-a, NATO-a, Europske komisije i EUFOR-a) očekuje se daljnja potpora i koordinirano djelovanje s bosanskohercegovačkim institucijama u realizaciji zaključaka usvojenih na prethodno održanim radionicama.
6. Od svih nadležnih institucija uključenih u procedure izdavanja dozvola za kretanje oružja i vojne opreme očekuje se maksimalno pojednostavljenje ove procedure, te utvrđivanje liste te opreme kao i potrebnih podzakonskih akata.
7. Od ustavnopravnih povjerenstava PSBiH traži se da daju svoje stručno mišljenje i ocjenu o pravnoj usuglašenosti Zakona o obrani BiH i Sporazuma o konačnom raspolaganju svim pravima i obvezama na pokretnoj imovini koja će i dalje služiti potrebama obrane, kao podzakonskog akta, kako bi se otklonile i izbjegle pravne suprotnosti i nesuglasice te Sporazum bio operativan i na zakonit način primjenjiv u praksi.
8. Zaključak broj 3 donesen na radionici u Međugorju treba i dalje ostati na snazi i na njegovoj provedbi valja ustrajati.

9. Predlaže se Predsjedništvu BiH da donese odluku kojom se višak ostale pokretne imovine (neborbene tehnike) vraća entitetima iz kojih potječu, kako bi entiteti započeli proces provođenja i uklanjanja, a samim time i oslobađanja perspektivnih i neperspektivnih lokacija.

PREDSJEDATELJ POVJERENSTVA

Branko Zrno

Dostavljeno:

- naslovu
- a/a